

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”

<https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610>

“Equality and Justice”

स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

PATIALA

On line paper

07 ਜੂਨ 2025 ਸਨਿਚਰਵਾਰ. “ਰੋਜ਼ਾਨਾ” ਸਾਲ ਚੌਥਾ

w.e.f. 15 August 2022

ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ | whatsapp. 91-94636-01616 | email. hardipchumber57@gmail.com | ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay- 91-9780634849) HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਲਈ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ -ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਜ ‘ਪੰਚਸ਼ੀਲ’ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ‘ਮਨ ਦੀ ਸਮਾਧੀ’ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

1. **ਆਹਿੰਸਾ**- ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
2. **ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ
3. **ਵਿਬਚਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
4. **ਬੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ**- ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ, ਵਿਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ
5. **ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਦਾ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਮਨ ਸੁੱਧ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਮਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ

ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਝੀਂਡਾ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸੀਐਮ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ, ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਲੋੜ: ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ

ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ

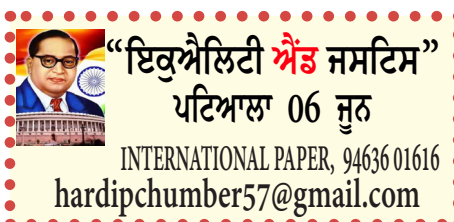
ਕਿ ਕੁਝ ਮਜ਼ਬੂਤੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਕਾਸ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ

ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਇਬ ਸੈਣੀ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਸਨ ਅਤੇ 3 ਮੰਗਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ,

12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਾਨ ਇਕੱਠ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਬੰਗਲੁਰੂ ਉੱਤਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵੀਸੀ ਵਿਰੁੱਧ SC/ST ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ

ਕੋਲਾਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬੰਗਲੁਰੂ ਉੱਤਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (BNU) ਦੀ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ (VC) ਨਿਰੰਜਨਾ ਵਨਾਲੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ) ਸੋਧ ਬਿੱਲ 2015 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਏ ਸੰਹਿਤਾ, 2023 ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ।

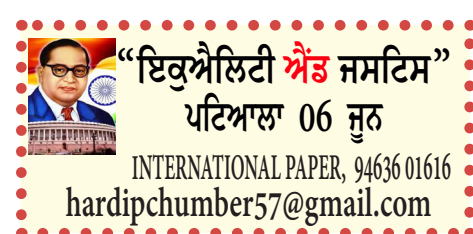
ਕੋਲਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬੀਐਨਯੂ ਦੇ ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ ਮੰਜੂਨਾਥ। ਆਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ

ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀਸੀ ਉੱਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਉਸਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। “ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਵੀਸੀ ਨੇ ਸਿੱਫੀਕਟ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੁਣੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਏਜੰਡਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਐਸਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ,” ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ‘ਚ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਢਾਹ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ: ਮਾਇਆਵਤੀ

ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ, ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਝੁਕੀ

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਕਾਰਵਾਈ ‘ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਕਾਰਵਾਈ ‘ਤੇ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਾਈਟ X ‘ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬਸਪਾ ਮੁਖੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਢਾਹ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਦ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ। ‘ਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਝੁੱਗੀਆਂ-ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਢਾਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ’

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਚਲਦੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਕਾਰਵਾਈਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਝੁੱਗੀਆਂ-ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਢਾਹਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਅਫਵਾਹਾਂ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜਨਤਾ ਦੇ ਦਬਾਉ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿੱਚ DUSIB, PWD, DDA ਅਤੇ MCD ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਅਫਵਾਹਾਂ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਅਗੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਫੈਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਝੁੱਗੀਆਂ-ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਢਾਹੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਰੋਸਾ

ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਝੁੱਗੀਆਂ-ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਢਾਹੁਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰੇਖਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਝੁੱਗੀਆਂ-ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਝੁੱਗੀਆਂ-ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਵਰੇਜ, ਡਰੇਨੇਜ, ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ, ਸੜਕ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਟਾਇਲਟ ਅਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ 8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਦੌਰੇ ‘ਤੇ

: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਗੁਲਾਬ ਚੰਦ ਕਟਾਰੀਆ 8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਦੌਰੇ ‘ਤੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਅੱਜ ਡੀ.ਏ.ਵੀ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ

ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਥੇ ਉਹ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਡੀ.ਏ.ਵੀ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਾਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰੱਖਿਆ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਢਿੱਲ

ਨਾ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਕੰਟਰੋਲ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਜਨਰੇਟਰ ਬੈਕਅੱਪ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ, ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਸਬੰਧੀ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੌਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਤੱਕ ਇਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚੇਗਾ।

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਈ. ਟੀ. ਓ. ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆ ਬੁਰ

ਰੋਪੜ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣਗੇ 800-800 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਯੂਨਿਟ , Punjab ਵਿੱਚ 800 ਮੈਗਾਵਾਟ ਯੂਨਿਟ ਦਾ ਇਕ ਨਵੇਂ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 06 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਝੋਨੇ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ 1000 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਜਲਦ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਈ. ਟੀ. ਓ. ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਦਕਾ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 800-800 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦੇ 3 ਹੋਰ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਯੂਨਿਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਇਥੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਉਤਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰੱਖੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ.ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਈ. ਟੀ. ਓ. ਨੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਉਤਰਾਖੰਡ, ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਲਦਾਖ਼ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਰੋਪੜ ਥਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਸੁਬੇ ਕੋਲੇ ਦੀ ਖਾਨ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੇਂਦਰ

ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵੀ ਸੋਧਿਆ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਈ. ਟੀ. ਓ. ਨੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ 1000 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਜਲਦ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਝੋਨੇ ਦੇ ਸੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਬਿਜਲੀ ਮਿਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹ ਝੋਨੇ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਲਗਾ ਸਕਣ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਪੁਲ ਵਿਓਂ 275 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀ.ਬੀ. ਐਮ.ਬੀ. ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲਾ ਤੋਂ ਲੱਗੇ ਹੋਏ 100 ਐਮ.ਵੀ.ਏ. ਦੇ 2 ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾ ਕੇ 160 ਐਮ.ਵੀ.ਏ. ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ

ਬਸਪਾ ਦੇ ਵਫਦ ਨੇ ਪਿੰਡ ਸਿਆਲੂ ਚ ਚ ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਹੋਏ ਜਬਰ ਵਿਰੁੱਧ ਡੀਆਈਜੀ ਰੋਜ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ, ਮੇਜਰ ਟਿੱਬੀ

ਸਰਕਾਰੀ ਆਤੰਕਵਾਦ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਬਸਪਾ, ਅਜੀਤ ਭੈਣੀ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 06 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬਸਪਾ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਡੀਐਸਪੀ ਅਤੇ ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਐਸ ਐਚ ਓ ਨੂੰ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਮਿਲ ਸਕੇ।ਜੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਝੂਠੇ ਮੁੱਕਦਮੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਲੜਕੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਕੇ ਮੁਥਾਈਲ ਫੋਨ ਖੋਹਣ ਤੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੇ ਐਸ ਦੀ ਐਸ

ਲੈਣ ਲਈ ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰਾ ਸੂਬਾ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜੇਗਾ ਸਿੰਘ ਪਨੋਦੀਆਂ ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਟਿੱਬੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਿਲਾ ਪਟਿਆਲਾ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੰਬਰ ਬਾਮਸੇਫ ਇੰਚਾਰਜ ਜੇਨ ਪਟਿਆਲਾ,ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ , ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਰੀਆ,ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਝੰਡੀ ਸਾਰੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਟਿਆਲਾ ਦਿਹਾਤੀ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਚ, ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸਾਰੇ ਨਿਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਸਿਆਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਬਸਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਸਮੇਤ ਬਸਪਾ ਟੀਮ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੱਗੀ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 06 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਗੱਗੀ ਜੀ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨਿਆਮਤ ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ

ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਟੇਟ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਐਮਐਲਏ

ਡਾਕਟਰ ਨਛੱਤਰ ਪਾਲ ਜੀ, ਪਰਵੀਨ ਬੰਗਾ ਜੀ ਸਟੇਟ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਸਪਾ ਆਗੂ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ

ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਥਿਆਰ ਤਸਕਰੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਪਰਦਾਫਾਸ਼; ਅੱਠ ਪਿਸਤੌਲਾਂ ਸਮੇਤ ਦੋ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 06 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ, ਕਾਊਂਟਰ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (ਸੀਆਈ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

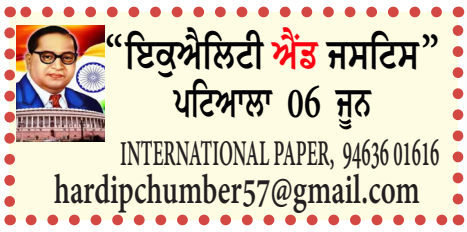
ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਿਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰ ਤਸਕਰੀ ਮਾਡਿਊਲ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸਦੇ ਦੋ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ । ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (ਡੀਜੀਪੀ) ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ।

“Equality and Justice”

WhatsApp No. 91-94636-01616

<https://equalityandjusticepatiala.wordpress.com/>

email - hardipchumber57@gmail.com

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕੀ ਹੈ?

(ਲੇਖ ਦਾ 2/2 ਭਾਗ)

ਦਰਅਸਲ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਉਲਟ ਵਰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲਹਿਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੁਰਾ ਨਤੀਜਾ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਜਾਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੜ ਹਨ।

ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਵ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਬਣਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਨਾ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ‘ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਹਰ ਭਾਗ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੋ ਵਰਗ ਉੱਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੰਡ ਸਮਾਜਿਕ ਵਟਾਂਦਰੇ (ਸਮਾਜਿਕ ਐਂਡੋਸਮੋਸਿਸ) ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਤੀਜੇ ਗੁਣ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਬੁਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਉਖਾੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਜਾਤ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਚੁਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਸਮਾਜ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਨਾਪਸੰਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰੇ। ਪਰ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਅਸੀਮ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਸਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਨਕਾਰ ਹੈ।

ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਰੁਕਾਵਟ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਵਾਲੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਆਤਮਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਰਗਾਂ, ਉੱਚ ਅਤੇ ਹੇਠਲਾ, ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਠਲੇ ਵਰਗ ਲਈ ਉੱਚ ਵਰਗ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋਣਾ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਨੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਨੀਵੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਰਗ ਹੈ। ਨੀਵੀਆਂ ਕਦੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨੀਵੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕਜੁੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਨੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਹੁਤ ਨੀਵੀਆਂ ਦਾ ਵਰਗ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਗੁਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਇਸ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਰੁਕਾਵਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਧਰੰਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਪਛਾਣਨ ਕਰਕੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲੈਟੋ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਗਠਨ ਅੰਤ

ਵਿੱਚ ਜੀਵਤ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਮੌਕਾ ਅਤੇ ਮਨ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਫੈਸਲੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ? ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਜਾਤ-ਅਧਾਰਤ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚਾ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਮਾਜ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਗਲਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਨ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਰਸਤੇ ‘ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਖੰਡਿਤ ਸਮਾਜ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਲਈ ਮਨ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਰੱਖਣਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸਦਾ ਜਾਤਾਂ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਉਹ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਨ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਾਤੀ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ 100% ਲੋਕ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹਨ। ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਪਣੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ। ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ, ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਕਿ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਉਸਨੂੰ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਮੌਕੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਸਾਧਨ ਸਾਬਤ

ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਰੋਹ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਜਗਾਏਗੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਜਾਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਮੌਜੂਦਾ ਨੀਤੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਉਸੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਰਹੋਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਰਥੀ ਹਿੱਤ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜੇਕਰ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਉਖਾੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਢਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਹਰ ਵਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮੀਰ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਬਣਾਉਣਾ ਗਰੀਬੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ‘ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ, ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਜਵਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਨੀਤੀ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਿਤੀ 20 ਮਈ, 1956

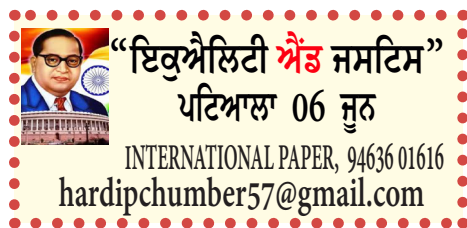
ਦਸਤਖਤ/-

(ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ) 26,

ਅਲੀਪੁਰ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਬਾਂਹ ‘ਤੇ ਕਾਲੀ ਪੱਟੀ, ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਫੋਟੋ: ਬੰਗਲੁਰੂ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ

ਚਿੰਨਾਸਵਾਮੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਭਗਦੜ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਨਾਟਕ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬੀ ਦਯਾਨੰਦ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਬੰਗਲੁਰੂ ਦੇ ਇੱਕ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੇ ਰਾਜ ਭਵਨ ਤੱਕ ਇਕੱਲੇ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ।

ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਬੰਗਲੁਰੂ ਦੇ ਮਦੀਵਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸੰਘ ਤੋਂ ਰਾਜ ਭਵਨ ਤੱਕ ਵਰਦੀ ਵਿੱਚ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ, ਐਮ ਚਿੰਨਾਸਵਾਮੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਭਗਦੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਗਲੁਰੂ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬੀ ਦਯਾਨੰਦ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 11 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨਰਸਿਮਹਾਰਾਜੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕੱਲੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕਾਲੀ ਪੱਟੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਫੋਟੋ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ‘ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਰਾਜ ਭਵਨ ਦੇ ਨੇੜੇ

ਵਿਧਾਨ ਸੰਘ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕਰਨਾਟਕ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ‘ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਇਸਨੂੰ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ “ਬਗਾਵਤ” ਕਿਹਾ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ X ‘ਤੇ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਖੁਦ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਫੋਟੋ ਫੜ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਹੈ।”

“ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਹੀ ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੀ ਭਾਰੀ ਹਾਰ,” ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ।

ਪੋਸਟ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ‘ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਕਾਂਗਰਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਫੋਟੋ

ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।” ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾਟਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬੀ ਦਯਾਨੰਦ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 4 ਜੂਨ ਨੂੰ ਐਮ ਚਿੰਨਾਸਵਾਮੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਭਗਦੜ ਮਚੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 11 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਅੱਤਲੀ ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦਯਾਨੰਦ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਹੈਸ਼ਟੈਗ #IStand-

WithBDayanand ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ‘ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅਨੁਚਿਤ ਅਤੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਬੰਗਲੁਰੂ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਂਹਾਂ ‘ਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹਣ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ।

ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ: ਜਾਤ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ, ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦਤਾ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਫ਼ਸ਼ੋਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਤੱਕ।

ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ ਦਾ ਜਨਮ 1956 ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਾਂਗਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਪਿੰਡ ਪੇੜ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਮਹਾਰ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਜਾਤੀ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਅਧੀਨ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਪਛਾਣ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਸ਼ੀਏ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ ਨੇ ਉਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਜੋ ਬਣਾਇਆ ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਅਟੱਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ।

ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ, ਦਗਾਭੂ ਤਯੱਪਾ ਖਾੜੇ, ਮੁੰਬਈ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਤੀ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਭੂਮਿਕਾ, ਮੋਚਾ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ। ਉੱਚ-ਜਾਤੀ ਦੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਦੁਆਰਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ “ਅਪਵਿੱਤਰ” ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਦੀ ਮਾਂ, ਤਨੂਬਾਈ, ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੀ, ਔਖਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ, ਅਕਸਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਬਚਾਅ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮੁਦਰਾ ਸੀ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਬਿਨਾਂ ਸਹੀ ਭੋਜਨ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਘੋਲ ਜਾਂ ਕਈਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਰੋਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ‘ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਅਸ਼ੋਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਥੇ, ਸਿਓਨ-ਕੋਲੀਵਾੜਾ ਦੇ ਭਰੇ ਹੋਏ ਚਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਬੱਚੇ ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ: ਟੀਨ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੀਕ ਹੋਣਾ, ਮੌਨਸੂਨ ਦੌਰਾਨ ਵਗਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਨਾਲੇ, ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਗੰਦਗੀ ਦੀ ਬਦਬੂ। ਪਰ ਸਰੀਰਕ ਕਮੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਉਹ ਸੀ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਹਿੰਸਾ-ਜਾਤੀ-ਅਧਾਰਤ ਅਪਮਾਨ, ਬੇਦਖਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਗਤ ਅਦਿੱਖਤਾ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਪਤਨ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨੌਜਵਾਨ ਅਸ਼ੋਕ ਨੇ ਹਾਰ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣ ਗਿਆ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਇੰਨੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਕੂਲ ਦਾ ਅਸਲ ਕੈਲੀਗ੍ਰਾਫੀ ਮਾਡਲ ਬਣ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਹੇਠ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ, ਮਿੰਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਲੈਂਪਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੇ ਪਾਠ ਯਾਦ ਕਰ ਲਏ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੋਮਬੱਤੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ।

ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ, ਪਾਣੀ ਦੇ ਖੁਹਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ, ਅਤੇ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਾਲਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਹੱਤਵਾਕਾਂਖਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਲਚਕੀਲਾਪਣ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਹੀ ਉਸਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯਾਤਰਾ: ਡਰਾਈ ਡੌਕਸ ਤੋਂ ਬੇਰਡਰੂਮ ਤੱਕ
1973 ਵਿੱਚ, ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਤਾਜ਼ਾ ਬਾਹਰ, ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ ਮਾਜ਼ਾਗਾਂ ਡੌਕ ਸ਼ਿਪਬਿਲਡਰਸ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦਲਿਤ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਸੀ - ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸ਼ਿਪਯਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪਣਭੁੱਬੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਅਗਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਜ਼ਾਗਾਂ ਡੌਕ ਵਿਖੇ ਖਾੜੇ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਹੌਲੀ, ਵਿਧੀਗਤ ਉਭਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ

ਯੋਗਤਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਵੈਲਡਿੰਗ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਈਡ੍ਰੌਲਿਕਸ, ਢਾਂਚਾਗਤ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸਮੇਤ ਜਹਾਜ਼ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਈ ਸਾਲ ਸ਼ੁੱਕੋ ਡੌਕਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਤਾਏ, ਅਕਸਰ ਗਰੀਸ ਵਿੱਚ ਲਿਬੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਸਟੀਲ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਣਭੁੱਬੀ ਮੋਡੀਊਲ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਤਰੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦੇ ਸਨ, ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ ਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਅਣਥੱਕ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨਾਲ ਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੀਤੀ।

ਉਸਨੂੰ 1984 ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਣਭੁੱਬੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਨਿਮਰ ਮੂਲ ਦੇ ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਲਈ, ਇਹ ਇਨਕਲਾਬੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਬਲਕਿ ਤਰੱਕੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਤਿੱਖੇ ਹੁਨਰ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਇਆ: “ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ”

ਫਿਰ ਵੀ, ਮਜ਼ਾਗਾਂਵ ਡੌਕ ‘ਤੇ ਕੱਚ ਦੀ ਛੱਤ ਵੱਡੀ ਹੋ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਚ-ਜਾਤੀ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਪਦ-ਅਨੁਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਚੜ੍ਹਦੇ ਗਏ, ਖਾੜੇ ਤਕਨੀਕੀ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਡੱਬੇ ਰਹੇ। 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਫਰਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਦਲੇਰਾਨਾ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

1995 ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਡੀਏਐਸ ਆਫਸ਼ੋਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਸਹਿ-ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅੱਖਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ, ਅਤੇ ਜਾਤ-ਬੱਧ ਕਿਸਮਤ ਦੀ ਚੁੱਪ ਵਿਰੋਧਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੱਚਤ, ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਪਸੀਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਕੋਈ ਉੱਦਮ ਪੂੰਜੀ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਗੌਡਫਾਦਰ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਪੁਰਾਣੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਲਦੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਲਾਇੰਟ? ਮਜ਼ਾਗਾਂਵ ਡੌਕ। ਉਹੀ ਮਾਲਕ ਜਿੱਥੇ ਖਾੜੇ ਨੇ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਬਿਤਾਏ ਸਨ, ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਠੇਕਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਉਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੇ ਇੱਕ ਚੋਨ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ DAS ਆਫਸ਼ੋਰ ਬੂਟਸਟ੍ਰੈਪ ਦੁਆਰਾ ਬੂਟਸਟ੍ਰੈਪ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ।

ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ: ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ

ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਡੀਏਐਸ ਆਫਸ਼ੋਰ ਨਵੀਂ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਫੈਬਰੀਕੇਸ਼ਨ ਯੂਨਿਟ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਮੁੰਦਰੀ ਅਤੇ ਆਫਸ਼ੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਹ ਉਦਯੋਗਿਕ ਰਾਜਵੰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਰੱਖਿਆ ਕੁਲੀਨ ਵਰਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ।

ਆਫਸ਼ੋਰ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਫੈਬਰੀਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਢਾਂਚਾਗਤ ਨਿਰਮਾਣ, ਪਣਭੁੱਬੀ ਰੀਟਰੋਫਿਟਿੰਗ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਾਈਪਲਾਈਨ ਨਿਰਮਾਣ ਤੱਕ, ਡੀਏਐਸ ਨੇ ਓਐਨਜੀਸੀ, ਐਚਪੀਸੀਐਲ, ਆਈਓਸੀਐਲ, ਐਲ ਐਂਡ ਟੀ, ਅਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਵਰਗੀਆਂ ਉਰਜਾ ਮਹਾਰੱਥੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਫਰਮ ਦਾ ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕ? ਸ਼ੁੱਧਤਾ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦਤਾ। ਪੇਸ਼ੇਵਰਤਾ।

ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਫੈਬਰੀਕੇਸ਼ਨ ਯਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ 4,500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਉੱਚ ਬਿੰਦੂ ਉਦੋਂ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਡੀਏਐਸ ਆਫਸ਼ੋਰ ਨੂੰ ਬਾਂਦਰਾ ਈਸਟ ਵਿਖੇ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਕਾਈਵਾਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ - ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਤੱਕ, ਡੌਕ ਤੋਂ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਛਾਲ।

ਮੈਰੀਟੋਕ੍ਰੇਸੀ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਪਛਾਣ ਵੱਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਤ ਅਤੇ ਉੱਦਮ ਬਾਰੇ ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੂਖਮ ਹਨ

- ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ, ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਹਨ। ਡੀਏਐਸ ਦੇ ਕਾਰਜਬਲ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ 1% ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰਿਹਾ ਹੈ: ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦ ਜਾਂ ਜਾਤ-ਅਧਾਰਤ ਤਰਜੀਹੀ ਭਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਵਜੋਂ ਯੋਗਤਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਰ ਖਾੜੇ ਦਾ ਡੂੰਘਾ ਦਖਲ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਧਾਰ ‘ਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਪੇਡ-ਉਸਦੇ ਭੁੱਲੇ ਹੋਏ ਪਿੰਡ-ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਚੈਨਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਸਦੇ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ।

ਡਿਜੀਟਲ ਕਲਾਸਰੂਮਾਂ ਅਤੇ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਕੰਪਲੈਕਸ।

ਇੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ, ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇੰਟਰਵਿਊਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਾੜੇ ਅਕਸਰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਨ: “ਅਸਲ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੇਰੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਂਕੜੇ ਹੁਨਰਮੰਦ, ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਉੱਦਮ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।”

ਉਸਦੀ ਵਿਰਾਸਤ-ਨਿਰਮਾਣ ਰਣਨੀਤਕ ਹੈ, ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਜਿੱਥੇ ਦਲਿਤ ਬੱਚੇ ਹੁਣ ਹੀਣਤਾ ਦੇ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਗੋਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ

ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ ਇਕੱਲੇ ਤਾਰਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਉਹ ਤਾਰਾਮੰਡਲ-ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਜਨੂੰਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜਾਂ, ਦਲਿਤ ਵਪਾਰਕ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ - ਇੱਕ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜੋ ਹਰ ਭੁੱਖੀ ਰਾਤ, ਹਰ ਅਪਮਾਨ ਅਤੇ ਹਰ ਬੰਦ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਉਸਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਬੇਤੁਕੇ ਨਹੀਂ ਹਨ - ਉਹ ਬਲੂਪ੍ਰਿੰਟ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਰਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨ, ਵਿੱਤੀ ਸੁਭ-ਬੁਭ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹੁਨਰ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ,

ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਐਸਐਸਪੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਸ਼ੂ ਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਐਸਐਸਪੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਭੁਸ਼ਣ ਆਸ਼ੂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ

ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਂਟਿਸਸ਼ਿਪ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਮਨਪਸੰਦ ਹਵਾਲਾ? “ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ: ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਬਲੂਪ੍ਰਿੰਟ

ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਚੀਥੜੇ ਤੋਂ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਪੁਨਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ - ਜਿੱਥੇ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਿੰਨੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਕਿੰਨੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਤੋੜਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਤੋੜਦਾ ਹੈ।

ਹਾਂ, ਉਹ ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਸੰਸਥਾ-ਨਿਰਮਾਤਾ, ਲਚਕੀਲੇਪਣ ਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ, ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ, ਉੱਦਮਤਾ ਅਤੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਰਾਹੀਂ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸੀ ਹੈ।

ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ 0.1% ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਖਾੜੇ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਹ ਇਨਕਲਾਬੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ: “ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਸਤੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਤੋਂ ਉੱਭਰ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ”

ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਰਖਾਨੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਠੇਕੇ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜੋ ਉਹ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਕਿ ਦਲਿਤ ਉੱਤਮਤਾ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਹਕੀਕਤ ਹੈ। ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਹੈ।

ਬਿੰਦੂ ਅੰਮੀਨੀ/ਐਡਵੋਕੇਟ/ਦਲਿਤ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

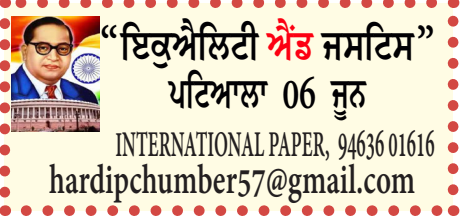
ਟੈਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਸ਼ੋਕ ਖਾੜੇ, ਜਾਤੀ ਲਚਕੀਲਾਪਣ, ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਪੁੰਜੀ, ਦਲਿਤ ਉੱਦਮੀ, ਦਲਿਤ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ, DICCI ਨੇਤਾ, ਆਰਥਿਕ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ, ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਉੱਦਮ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਨਤਾ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਤਮਤਾ, ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਦਲਿਤ ਨੇਤਾ, ਮੇਡ ਇਨ ਇੰਡੀਆ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪਾਇਨੀਅਰ, ਆਫਸ਼ੋਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਜਾਤੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ, ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ੇਵਰਤਾ, ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਰੋਲ ਮਾਡਲ, ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ, ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ

ਦੇ ਚਲਦਿਆ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਆਸ਼ੂ ਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਸੰਮਨ ਭੇਜ ਕੇ ਅੱਜ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਥਿਊਰੇ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਭੁਸ਼ਣ ਆਸ਼ੂ ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ

ਐਸਐਸਪੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੇੜਲੇ ਸੰਬੰਧ ਦੱਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ

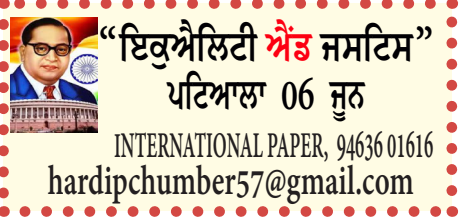
ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਸੜਕ ‘ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ 22 ਕੁ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਜੀ. ਟੀ. ਰੋਡ ‘ਤੇ ਸਥਿਤ ਐ ਪਿੰਡ ਲੱਖੋ ਕੇ ਬਹਿਰਾਮ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾ ਤਾਦਾਦ ਮਜ਼ਬੂੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਰੀਏ ਫੌਜੀ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੀ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਵੀ ਜਿਆਦਾਤਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪੱਖੀ ਰਿਹਾ ਐ। ਸਰਦਾਰ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚੜ੍ਹਤ ਦੇ ਦਿਨੀਂ ਇਥੋਂ ਦੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੱਸਦੇ ਸਨ। ਇਥੋਂ ਦੇ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰ ਸਨ। ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਤੇ ਬੁਲਾ ਲਿਆ। ਮੇਰੇ ਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਕੱਚੀ ਸ਼ਰਾਬ ਵਾਂਗ ਉੱਭਰਦੇ ਵਲਵਲੇ ਉੱਝ ਵੀ ਟਿਕਕੇ ਨਹੀਂ ਬਹਿਣ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪੁੱਠ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਹਰ ਥਾਂ ਆਨੇ ਬਹਾਨੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਲਹਿਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਥੇ ਵੀ ਕੁਝ ਕੁ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਤੋਰ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਗੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਉਣ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮੀਟਿੰਗ ਰੱਖ ਲਈ ਗਈ। ਫਿਰ ਸਰਦਾਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਅੰਡਣ ਵਿਚ 60 -70 ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। 20 ਕੁ ਚਾਰਟਾਂ ਤੇ ਉੱਕਰੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਮੈਂ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਨਵੇਂ ਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਨਵੀਂ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦਿਨ ਹੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਡੀ. ਐਸ. ਫੋਰ ਦੀ ਇਕਾਈ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸਰਦਾਰ ਬਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

9 ਮਾਰਚ 1984 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਇਸ ਇਕਾਈ ਦੇ ਬਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਨਿਹੰਗ ਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਉਂ ਇਹ ਪਿੰਡ ਮੇਰੀਆਂ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਏਥੋਂ ਦੇ ਬਾਰਸ਼ੁਖ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜਿੱਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸੀ।

14 ਅਪਰੈਲ 1984 ਨੂੰ ਮੁਕਤਸਰ ਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾਕਟਰ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਜੀ ਦੇ ਜੈਅੰਤੀ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਵੀ 45-50 ਲੋਕ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸ ਦਿਨ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਵਾਲੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਹੋਏ ਜੈਅੰਤੀ ਸਮਾਰੋਹ ਸਮੇਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ।।

1 ਜੂਨ 1984 ਨੂੰ ਲੱਖੋ ਕੇ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਝੋਕ ਮੋਹੜੇ, ਝੋਕ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਡੇਡ, ਮਿਸਰੀ ਵਾਲਾ ਆਦਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੈਂ ਸੁਵੱਖਤੇ ਹੀ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਲੱਖੋ ਕੇ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਤੇ ਅੱਗੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਸਾਈਕਲਾਂ ‘ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਕੇ ਅਸੀਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਕਲ ਪਏ।

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਈਲੋਨ ਮਸਕ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀ ਰੇੜਕਾ ਪੈ ਗਿਆ, ਸੌਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝੋ

ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਇਲੋਨ ਮਸਕ ਇਕੱਠੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ‘ਚ ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਇਹ ਤਸਵੀਰ, ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ‘ਚ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ।

ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੁਣ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਜ਼ਬਾਨੀ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ‘ਚ ਉਤਰ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਲੋਨ ਮਸਕ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੇਸਐਕਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਠੇਕੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸਿਓਂ ਮਸਕ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, “ਜੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਰੋ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ!”

ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਵਿਚਕਾਰ ਮਤਭੇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਸਾਈਕਲ ਉਸ ਵਕਤ ਸੱਭ ਤੋਂ ਮਨਾਉਂਦਾ, ਸਸਤਾ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੇਡ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਮੇਰਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਾਂ ਪਰ ਜੇ ਸਵਾਰੀ ਗੱਡੀ ਆਈ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਰੁਕੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਗਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਾਯੂਸ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਮੈਂ ਵੀ ਵਾਪਸ ਲੱਖੋ ਕੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਰੇਡੀਓ ਦੇ ਖ਼ਬਰ ਆ ਗਈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਅਤੇ ਫੌਜ ਨੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਚ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਰਫਿਊ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਪੰਜਾਬ ਫੌਜੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਹੇਠ ਹੈ। ਆਵਾਜਾਈ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਜਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਘਰ ਬਲਵੰਤ ਮੀਟ ਮਾਰਕੀਟ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਛਾਉਣੀ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਾਸ਼ੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਘਿਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਤੇ ਇਧਰ ਮੈਂ ਆਪ ਅਣਦੱਸੀ ਥਾਂ ਤੇ ਫਸ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਪਰ ਬੇਬਸੀ ਤੇ ਲਾਚਾਰੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਤ ਹੀ ਐਸੇ ਸਨ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਖੌਫ਼, ਦਹਿਸ਼ਤ ਤੇ ਬੇਵਿਸਾਹੀ ਦਾ ਆਲਮ ਸੀ।

ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਕੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਥਲੱਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਜਲੰਧਰ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ਸਰਕਾਰੀ ਖਬਰਾਂ ਈ ਪੁਣ ਛਾਣ ਕੇ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਰੇਡੀਓ ਬੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਲੰਡਨ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਫੌਜੀ ਛਾਉਣੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 6 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਫੌਜ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। 3 ਜੂਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਫੌਜ ਦੇ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 6 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਟੈਂਕਾਂ ਤੇ ਤੋਪ ਗੋਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਛਲਣੀ ਛਲਣੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਐ ਤੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਰਨਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਕਾਲ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਫੌਜੀ ਦਬਾਅ ਹੇਠ “ਕੋਠਾ ਸਾਹਿਬ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਐ” ਵਰਗੇ ਬੇ-ਤੁਕੇ ਬਿਆਨ ਦਾਗ ਕੇ ਸਿਖ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਨਾਕਾਮ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਦਰਬਾਰ

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਨੀਤੀਆਂ ‘ਤੇ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ‘ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਮਲੇ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਅਰਬਪਤੀ ਵਪਾਰੀ ਇਲੋਨ ਮਸਕ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਵਿਚਕਾਰ ਬਰੇਮਾਂਸ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਤਣਾਅ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਸਕ

ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ‘ਤੇ ਫੌਜ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾ ਲਿਆ ਸੀ।

8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਕਰਫਿਊ ਵਿਚ ਢਿੱਲ ਮਿਲਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ, ਮੈਂ ਘਰ ਜਾਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖਬਰ ਸਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਉਤਾਵਲਾ ਸੀ। ਪਰ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ ਤਾਂ ਠੱਪ ਸਨ। ਅਖੀਰ ਮੈਂ ਸਾਈਕਲ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਪੁੱਜਣ ਦੀ ਠਾਣ ਲਈ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਸਰੇ ਸੱਜਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਭੇਜਣਾ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਬਲਦੀਪ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਕਰਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਜੀ ਟੀ ਰੋਡ ਦੇ ਬਜਾਏ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਪਗਡੰਡੀਆਂ ਤੇ ਉੱਬੜ ਖੁੱਬੜ ਰਸਤਿਆਂ ‘ਤੇ ਚਲਣਾ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ ਸਗੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਵੀ ਖਤਰਾ ਮੁੱਲ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਬਚਦੇ ਬਚਾਉਂਦੇ ਨੌਰੰਗ ਕੇ ਸਿਆਲ ਪਿੰਡ ਰਾਹੀਂ ਫੌਜੀ ਏਰੀਏ ‘ਚ ਦਾਖਲ ਈ ਹੋਏ ਸੀ ਕਿ-- “ਹੈਂਡਜ਼ ਅਪ” ਦੀ ਕੜਕਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਕੇ ਅਸੀਂ ਠਠਬਰ ਗਏ। ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਸਾਈਕਲ ਸਟੈਂਡ ‘ਤੇ ਲਾਕੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਥਾਏਂ ਖੜ੍ਹੇ ਗਏ। ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਈ ਸੰਗੀਨਾਂ ਸਾਡੇ ਦੁਆਲੇ ਤੈਨਾਤ ਸਨ। ਦੇ ਦੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਡੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ

ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਕੀ ਲੱਭਣਾ ਸੀ ਅਸੀਂ ਕਿਹੜਾ ਦਹਿਸ਼ਤ ਗਰਦ ਜਾਂ ਅਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਸੀ।

“ਸਰਚ ਅਗੇਨ” - ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਫਸਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੀ।

ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਚ ਮੇਰੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਦਾੜੀ, ਨੀਲੀ ਦਸਤਾਰ, ਗਾਤਰੇ ਪਾਈ ਕਿਰਪਾਨ ਤੇ ਜਵਾਨ ਅਵਸਥਾ ਮੇਰੇ ਖਾੜਕੂ ਜਾ ਦਹਿਸ਼ਤ ਗਰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਭਰਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਹੋਰ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਟੋਹਾ ਟਾਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਪਰ ਫਿਰ ਖਾਲਮ ਖਾਲੀ ਹੱਥ। ਸਾਡੇ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਪੁਲਟਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੁੱਛ ਗਿੱਛ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਜਿਵੇਂ ਹੋਈ ਬੀਤੀ ਸੀ ਮੈਂ ਕਹਿ ਸੁਣਾਈ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ.ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਅਨੁਆਈ ਹਾਂ - ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਦਿਖਾਇਆ। ਜੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਚ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਉਹ ਅਫਸਰ ਸਾਨੂੰ ਘੋਖਵੀਆਂ, ਪਾੜ ਖਾਈਆਂ ਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਘੂਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਖਰਚ ਬਿੱਲ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਹੌਲ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਲੰਘੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ, ਓਵਲ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਰਮਨ ਆਗੂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਟਰੰਪ ਨੇ ਮਸਕ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਮਸਕ ਨੇ ਐਕਸ ‘ਤੇ ਕਈ ਸ਼ਬਦੀ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦਾ ਨਾਮ ਮਰਹੂਮ ਸੈਕਸ ਅਪਰਾਧੀ ਜੈਫਰੀ ਐਪਸਟਾਈਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਣ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਸਕ “ਪਾਗਲ” ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸਕ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋੜਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਝਗੜੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਟੇਸਲਾ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ 14 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਸਕ ਉਸ ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਪੇਸਐਕਸ ਪੁਲਾੜ ਯਾਨ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਝਗੜਾ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਸਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡਿਆ ਸੀ।

ਵੀਰਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਮਸਕ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੰਪ

“ਗਾੜੀ ਮੇਂ ਬਿਠਾਓ ਇਨ ਕੋ” ਅਫ਼ਸਰ ਵੱਲੋਂ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਗੀਨਾਂ ਫਿਰ ਤਣ ਗਈਆਂ। ਅੱਗੇ ਲੱਗ ਕੇ ਤੁਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੁਣ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਜਾਨ ਮੁੱਠੀ ਵਿਚ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਵਾਪਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਬੇਬਸ ਸੀ।ਅਜੇ ਕੁਝ ਕਦਮ ਹੀ ਤੁਰੇ ਸਾਂ ਕਿ ਅਫਸਰ ਦੀ ਰੋਅਬਦਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਫਿਰ ਗਰਜੀ -

“ਰੁਕੀਏ”

ਅਸੀਂ ਥਾਏਂ ਰੁਕ ਗਏ। ਦਿਲ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਗਲੇ ਪਲ ਕੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

“ਲੀਜੀਏ ਅਪਨਾ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਸਾਈਕਲ ਉਠਾਏ ਔਰ ਜਾਈਏ”। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਰਹਿਮ, ਤਰਸ ਜਾਂ ਦਇਆ ਆ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਮੇਰੀ ਸਚਾਈ ਤੇ ਯਕੀਨ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ.....

ਅਸੀਂ ਸਾਈਕਲ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਘਰ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਨਿੱਘੀ ਗਲਵਕੜੀ ਚ ਘੁੱਟਿਆ। ਸਾਡੇ ਬੁਲ੍ਹਾਂ ‘ਤੇ ਸਹਿਮੀ ਸਹਿਮੀ ਮੁਸਕਾਣ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪਰਲ ਵਗਦੇ ਅੱਥਰੂ ਸਨ।

ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੱਡੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਬੁਖਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਫਿਊ ‘ਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਢਿੱਲ ਮਿਲਦਿਆਂ ਸਾਰ ਮੈਂ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਚਲੀ ਗਈ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਦਲੀਆ ਦੇਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਖੁਲ੍ਹੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਮੈਂ ਬਾਈਏ ਤੋਂ ਦਲੀਆ ਮੰਗਿਆ ਪਰ ਉਹਨੇ ਬਚੇ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਜੂੜਾ ਵੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦਲੀਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਬੋਲੀ ਤਾਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨ ਰੁਕ ਗਏ ਅਤੇ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ-

“ਕਿਆ ਬਾਤ ਹੈ ਮੈਮ”

“ਮੇਰਾ ਬੱਚਾ ਬੀਮਾਰ ਹੈ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਅਰ ਯੇਹ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਇਸਕੇ ਪਾਸ ਹੋਨੇ ਕੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭੀ ਮੁਝੇ ਦਲੀਆ ਦੇਨੇ ਸੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹਾ ਹੈ।” ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਡਾਂਟ ਫਿਟਕਾਰ ਖਾਣ ਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨੇ ਦਲੀਆ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਤੀਬਰ ਤਾਂਘ ਹੋਈ ਜੋ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਛਾਉਣੀ ਖਾਲਸਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲਾਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਰਲਕੇ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ‘ਚ ਕਲਾਸਾਂ ਲਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਦਾਰਾਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਘਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਭੈਣ ਜੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ.... ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਮੇਰਾ ਗੱਚ ਭਰ ਗਿਆ ਤੇ ਮੇਰੀ ਭੁੱਬ ਨਿਕਲ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਪਰਲ ਪਰਲ ਹੰਝੂ ਬਰਸਾ ਰਹੇ ਸਨ।

(ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਤੇ ਪੰਥਕ ਆਗੂ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਕ ਚੈਪਟਰ)

ਦਾ ਨਾਮ ਮਰਹੂਮ ਸੈਕਸ ਅਪਰਾਧੀ ਜੈਫਰੀ ਐਪਸਟਾਈਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਣ-ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ‘‘ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬੰਬ’’ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ, ਕੈਰੋਲੀਨ ਲੀਵਿਟ ਨੇ ਮਸਕ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ “ਇਹ ਮਸਕ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗਾ ਬਿਆਨ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬਿੱਲ ਤੋਂ ਨਾਖੁਸ਼ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨੀਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।’’

ਮਸਕ ਪੂਰੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਉਹ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਿਆਸੀ - ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ - ਕੀਮਤ ਵਸੂਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਟਰੰਪ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਦਿਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇਸ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਠੰਡਾ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਮਸਕ ‘ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਟਰੂਥ ਸੋਸ਼ਲ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ‘ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਆਪਣੇ (ਟਰੰਪ) ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣ” ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਕਾਸ਼ ਕਿ ਉਹ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੀਰਵਾਰ ਦੀ ਗਰਮ-ਗਰਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਕੁਝ ਇੰਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਣ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ।

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब
कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

भारतीय प्रजातंत्र का भविष्य क्या है?

2/2

वास्तव में जाति और वर्ग में भिन्नता यह है कि जातिव्यवस्था की तरह वर्गव्यवस्था में पूर्ण बहिष्कार नहीं

होता । जातिव्यवस्था का दूसरा बददिमाग परिणाम है विषमता । वास्तव में दिखाई देता है कि दो जातियों के बीच की आक्रोश और प्रतिक्रियाएं एकांगी होती हैं। उच्च जाति के लोग विशिष्ट तरीके से पेश आए और निम्न जाति के लोग तय ढंग से ही प्रतिक्रिया दें। मतलब कि विभिन्न जातियों को प्रोत्साहन की और उसके अनुरूप प्रतिक्रिया व्यक्त करने के समान मौके उपलब्ध न होने के कारण परिणामस्वरूप उनमें से कुछ को मालिक बनने की शिक्षा मिलती है और कुछ को गुलाम । जीवन के विभिन्न

अनुभवों के मुक्त आदान-प्रदान को प्रतिबंधित किए जाने के कारण हर घटक अपने प्राकृतिक अधिकारों से वंचित रह जाता है। सो विशेषाधिकार वाले और प्राकृतिक अधिकार छीन गए लोगों के दो वर्ग समाज में पैदा होते हैं। इस प्रकार का विभाजन सामाजिक आदान-प्रदान (Social Endos-mosis) को प्रतिबंधित करता है।

जातिव्यवस्था की तीसरी खासियत के साथ जुड़ी बुरी बात यह है कि वह प्रजातंत्र की जड़ें ही खोद देती है। हर जाति एक विशिष्ट व्यवसाय से बंधी होती है। हर व्यक्ति अगर औरों के लिए उपयोगी साबित होने वाली और अपने पसंद के व्यवसाय का अगर चुनाव करता हो तो निश्चित रूप से समाज संगठित रूप से स्थिर रहेगा। इस प्रकार पसंद-नापसंद का पता लगाना और समाजोन्नति के लिए उन्हें तैयार करना समाज का कर्तव्य है। लेकिन हर व्यक्ति में क्षमता और क्रियाशीलता की असीमित विभिन्नता होती है जो व्यक्ति को बनाती है। प्रजातांत्रिक समाज में व्यक्ति की सभी क्षमताओं के लिए खुली राह उपलब्ध करानी चाहिए। वर्गीकरण व्यक्ति के विकास की राह रोकता है और उद्देश्यपूर्ण तरीके से व्यक्ति के विकास की राह में रुकावटें पैदा करना प्रजातंत्र को जानबूझ कर नकाराना है।

जातिव्यवस्था कैसे खत्म की जा सकती है? इस मार्ग की पहली रुकावट है - जो जातिव्यवस्था का प्राण है- श्रेणीबद्ध विषमता। लोग जब उच्च और निम्न इन दो वर्गों में ही बंटे होते हैं तब उच्च वर्ग के साथ संघर्ष करने के लिए निम्न वर्ग का संगठित होना आसान होता है। लेकिन यहां निम्न जाति का एक ही वर्ग नहीं है यहां निम्न और अति निम्नों का वर्ग है। निम्न कभी अति निम्नों के साथ संगठित नहीं हो सकते। निम्नों को डर होता है कि अगर अति निम्नों का वर्ग स्तर ऊंचा करने में अगर सफल हुआ तो उसे और उसकी जाति को समाज में अपना स्थान गंवाना पड़ेगा।

इस मार्ग में दूसरी रुकावट यह है कि अपना सामाजिक हित किस बात में है इसे न पहचानने के कारण एक साथ कृति करते समय भारतीय समाज पंगु हो जाता है। प्लेटो के

कहे अनुसार आखिर सामाजिक संगठन अंतिमः जीवित साध्य के अहसासों पर निर्भर करता है। अगर हम अपने साध्य के बारे में नहीं जानते, अपना हित किसमें है इसके बारे में अगर हमें पता नहीं है तो सभी बातों के लिए आकस्मिकता और मन पर हमें निर्भर रहना पड़ेगा। जब तक हमारे पास अच्छे परिणामों के बारे में बुद्धिवादी निर्णय की कसौटियां नहीं होंगी तब तक किन निर्णयों को लागू करना चाहिए हम यह तय नहीं कर पाएंगे। सवाल यह है कि, न्यायपूर्ण और संगठित समाज बनाने के उद्देश्य की प्राप्ति की राह में जातिप्रथा समाज व्यवस्था का अनुल्लंघनीय रोड़ा दूर किए बिना क्या भारतीय समाज इस उद्देश्य को प्राप्त कर सकेगा ? जाति में विभाजित समाज रचना के अस्तित्व में होते हुए एक जैसा समाज निर्माण होना क्या संभव है या निर्माण किया जा सकता है? गलत मूल्यांकन और गलत वास्तव दर्शन के कारण सभी भारतियों के मन अनिश्चित हुए हैं। उन्हें गलत राह पर डाल दिया गया है। असंगठित और खंडित समाज विविध ढंग के प्रारूप और परिमाण निश्चित करता रहता है। ऐसे हालात में जाति के सवाल के कारण हर भारतीय के लिए मन में सिलसिला रखना असंभव सा हो गया है।

शिक्षा से क्या जातियों का विनाश हो सकता है? इसका जवाब हां भी होगा और नहीं भी। आज जो शिक्षा दी जा रही है उसका जातियों पर कोई असर नहीं होने वाला । वह जिस हालत में हो उसी हालत में बनी रहेगी। ब्राह्मण जाति इसका ज्वलंत उदाहरण है । उसमें सत-प्रतिशत लोग पढ़े-लिखे हैं। नहीं, उसमें से बहुसंख्य लोग उच्चशिक्षा प्राप्त हैं। इसके बावजूद कोई ब्राह्मण अपनी जाति के खिलाफ नहीं दिखाई देता । वास्तविकता यह है कि उच्च जाति के शिक्षा प्राप्त व्यक्ति के लिए शिक्षा प्राप्त करने से पहले की तुलना में जातिव्यवस्था बनी रहनी चाहिए ऐसा अधिक तीव्रता से लगने लगाता है। क्योंकि शिक्षा ही उसे बड़े पद प्राप्त करने का अधिक मौका देती है इसलिए जातिव्यवस्था बनाए रखने की दिशा में वह काम करने लगता है। इस प्रकार देखें

तो जाति व्यवस्था को नष्ट करने में शिक्षा उपयुक्त साधन साबित नहीं होती। यह शिक्षा का नकारात्मक पहलु हुआ। भारतीय समाज के निचले स्तर के लोगों को शिक्षा दी जाए तो यही शिक्षा जातिव्यवस्था को पिघला देगी। शिक्षा से उनमें विद्रोह की भावना जागेगी। वर्तमान स्थितियों में उनके अज्ञान के कारण वे जातिव्यवस्था के समर्थक बने हुए हैं। एक बार उनकी आंखें खुल जाएं तो वे जातिव्यवस्था को नष्ट करने के लिए कटिबद्ध होंगे।

वर्तमान नीति का प्रमुख दोष यह है कि बड़े पैमाने पर शिक्षा दी जाने के बावजूद भारतीय समाज में जिन्हें उसकी असली जरूरत है उन्हें शिक्षा नहीं मिल पाना । भारतीय समाज के जिन लोगों का स्वार्थ जाति व्यवस्था के कारण साध्य होता है उसी स्तर के लोगों को अगर आप शिक्षा मुहैया कराते रहेंगे तो जातिव्यवस्था और मजबूत होती रहेगी। ऐसा न करते हुए भारतीय समाज के निम्न स्तर के जो लोग जातिव्यवस्था को उखाड़ फेंकना चाहते हैं उन्हें अगर शिक्षा दी गई तो निश्चित तौर पर जातिव्यवस्था ध्वस्त होगी। हर बार किसी भी प्रकार से तारतम्य का पालन न करते हुए भारत सरकार और अमेरिकन फाउंडेशन की शिक्षा की मदद करने की नीति जातिव्यवस्था को और मजबूत कर रही है। अमीर को और अमीर और गरीब को और गरीब बनाना दरिद्रता को समाप्त करने का मार्ग नहीं है। जातिव्यवस्था को समाप्त करने के लिए शिक्षा का एक साधन के तौर पर इस्तेमाल करने की नीति पर यह बात लागू होती है। जातिव्यवस्था को कायम रखना चाहने वालों को शिक्षा देने के कारण भारतीय प्रजातंत्र का भविष्य उज्ज्वल तो नहीं ही होगा, उल्टे यह नीति भारतीय प्रजातंत्र को संकट में डाल सकती है।

दिनांक 20 मई, 1956

हस्ताक्षर/-

(बी. आर. आंबेडकर) 26, अलीपुर रोड, नई दिल्ली

मटके से जरा पानी पी लिया, तो हो गई पिटाई! — राजस्थान के इस गाँव में जातीय भेदभाव की पराकाष्ठा पीड़ित ने कहा कि मटकी बाहर पड़ी थी तो मैंने पानी पी लिया व कहा कि “मैं लोटा रेत से मांझ दंगा” व लोटा साफ़ भी कर दिया। इसपर भी आरोपी संतुष्ट नहीं हुए और धक्का मुक्की की व जान से मारने की धमकियां दी।

नागौर- राजस्थान के ग्रामीण क्षेत्रों में जातिगत भेदभाव की घटनाएँ लगातार सामने आ रही हैं। हाल ही में नागौर जिले के कांटिया गाँव में एक मेघवाल युवक के साथ जातिगत भेदभाव की घटना सामने आई है। पीड़ित ने 2 जून को थाना खींवसर में शिकायत दर्ज कराई। पुलिस ने एससी/एसटी एक्ट की धारा 3(1)(R) (जातिगत अपमान) और

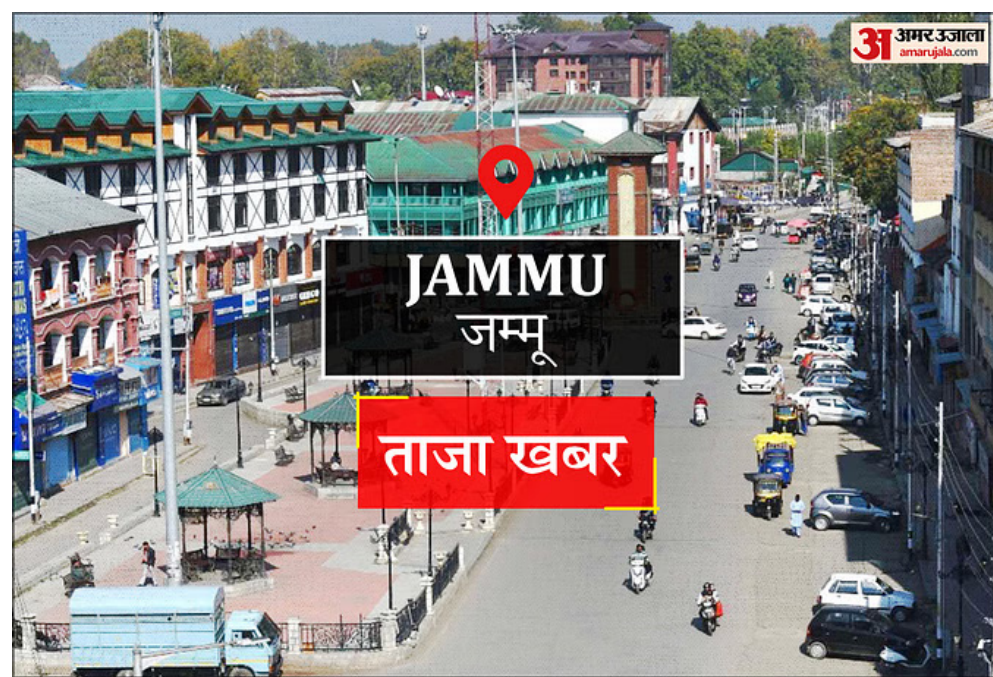
3(1)(S) (धमकी) के तहत मामला दर्ज करते हुए आरोपितों के खिलाफ कार्रवाई शुरू की है। मामले की जाँच पुलिस उपाधीक्षक (वृत्त नागौर) को सौंपी गई है। घटना की जानकारी देते हुए एडवोकेट भट्टराज

जोगसन ने द मूकनायक को बताया कि 1 जून को शाम करीब 7 बजे पीड़ित ओमप्रकाश (21) पुत्र मुकनाराम व अशोक पुत्र गंगाराम जाति मेघवाल निवासी आउ मोटरसाइकिल से अपने रिश्तेदार हरकाराम

पुत्र जस्सराम के निवास कांटिया जा रहे थे। गाँव में नागाजी किराणा स्टोर पर रुके जहाँ पानी की मटकी रखी हुई थी तो पीड़ित ने मटकी से पानी का लोटा भरकर पानी पिया। जिस पर दुकानदार और स्थानीय लोगों ने उसे जातिसूचक गालियाँ दीं, धक्का-मुक्की की और जान से मारने की धमकी दी। इतने में नागाजी किराणा स्टोर के मालिक कालुराम पुत्र घमंडाराम व पास में इलेक्ट्रॉनिक दुकान के

सांबा। बहुजन समाज पार्टी ने शुक्रवार को सांबा के नड्ड क्षेत्र में पार्टी के विस्तार के लिए जनसम्पर्क अभियान के तहत एक कार्यक्रम आयोजित किया। इस दौरान

पार्टी के राज्य प्रभारी सुनील

मजोत्रा और जिला प्रधान

दविंदर हंस ने पार्टी कार्यकर्ताओं के साथ बैठक की। कार्यकर्ताओं ने पार्टी की विचारधारा को घर घर तक ले जाने का संकल्प लिया। कार्यक्रम में पूर्व सरपंच सरदारी लाल, दत्ता राम, बलदेव राज, सुरिंदर पाल, बबलु, बंसी लाल और अन्य पार्टी के कार्यकर्ता मौजूद थे।

अंतर्जातीय विवाह करने वाले जोड़े को मिले सुरक्षा, SSP होंगे जिम्मेदार अगर हुई कोई हानि: इलाहाबाद हाईकोर्ट का आदेश

यूपी के अमरोहा में दलित की बारात पर यादवों ने किया हमला, बारातियों को लाठी-डंडों से पीटा.....

बुलंदशहर के SSP को कोर्ट ने दिए सुरक्षा के निर्देश, लड़की के परिजनों से मिली धमकी के बाद जोड़े ने की थी हाईकोर्ट में याचिका.

उत्तर प्रदेश— इलाहाबाद हाईकोर्ट ने एक अंतर्जातीय विवाह करने वाले नवविवाहित जोड़े को सुरक्षा प्रदान करने का आदेश देते हुए बुलंदशहर के वरिष्ठ पुलिस अधीक्षक (SSP) को स्पष्ट निर्देश दिए हैं। कोर्ट ने कहा कि यदि लड़की के परिवार की ओर से किसी भी प्रकार की बाधा या नुकसान होता है तो SSP व्यक्तिगत रूप से इसके लिए जिम्मेदार माने जाएंगे।

यह आदेश जस्टिस जे.जे. मुनीर ने उस याचिका पर सुनवाई करते हुए दिया, जिसमें 24 वर्षीय युवती और उसके 26 वर्षीय पति ने FIR रद्द करने और सुरक्षा की मांग की थी। युवती ने कोर्ट में यह भी आशंका जताई थी कि उसके परिवार की ओर से उनके ‘ऑनर

किलिंग’ (सम्मान के नाम पर हत्या) की साजिश की जा सकती है। मामला बुलंदशहर के खुर्जा थाने में मई माह में दर्ज हुआ था, जिसमें लड़की के पिता ने आरोप लगाया था कि ऊंची जाति के युवक ने उनकी बेटी का अपहरण किया और आर्य समाज

मंदिर में जबरन शादी कर ली। शिकायत भारतीय न्याय संहिता (BNS) की धारा 87 (अपहरण) के तहत दर्ज की गई थी। हालांकि, हाईकोर्ट ने सुनवाई के दौरान यह स्पष्ट किया कि एक बालिग महिला को अपने जीवनसाथी का चयन करने का पूर्ण अधिकार है। कोर्ट ने युवक की गिरफ्तारी पर रोक लगाते हुए SSP को आदेश दिया कि वे सुनिश्चित करें कि किसी भी तरह से नवविवाहित जोड़े के वैवाहिक जीवन में कोई हस्तक्षेप न हो।

यूपी के अमरोहा में दलित और यादव उस वक्त आमने सामने आ गए जब जाटव समाज की बारात निकल रही थी. जानकारी के मुताबिक 2 जून को यूपी के अमरोहा का गजरोता थाना क्षेत्र में रहदरा गांव में रामपाल जाटव की दो बेटियों की शादी एक साथ होनी थी. एक बारात हसनपुर से आ रही थी और दूसरी बारात मुरादाबाद से. यह पूरी घटना दूसरी बारात के आने के दौरान हुई जानकारी के मुताबिक दलित की बारात पर यादवों द्वारा लाठी डंडो से हमला किया गया. पत्थर भी फेंके गए. इस पूरी घटना में तीन लोगों को चोटें आई हैं. वहीं पुलिस का कहना है कि यह पूरी घटना दोनों पक्षों के बीच बारात को रास्ता न दिए जाने को लेकर हुई.

सोशल मीडिया पर वायरल वीडियो:

इस घटना का एक वीडियो सोशल मीडिया पर वायरल हुआ. सचिन गुप्ता नाम के ट्वीटर हैंडल से इस

वीडियो को पोस्ट करते हुए लिखा गया “यूपी के जिला अमरोहा के एक गांव में दलित समाज की बारात निकल रही थी। आरोप है कि यादव बिरादरी के कुछ लोगों ने बारात पर पथराव पहुंची। माहोत काबू करने के लिए पुलिस को भी हल्का बल प्रयोग करना पड़ा। मामले में भीम आर्मी फ्रंट फुट पर आ गई है।” वहीं इस वीडियो के कमेंट में लोगों ने इसे अखिलेश यादव के PFA की हकीकत बताया.

तहरीर में क्या कहा ?

शिकायतकर्ता कन्हैया ने बताया, “2 जून को शाम साढ़े 5 बजे के करीब बारात निकल रही थी. उसी गांव के यादव समुदाय के करीब 15-20 लोग जबर्न बारात में घुस आए. उन्होंने हमें डांस करने से रोक दिया. जब हमने इसका विरोध किया तो

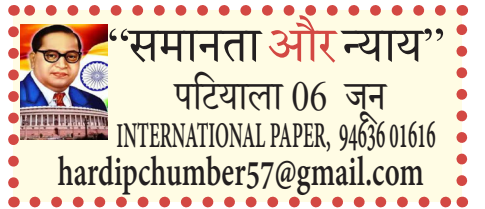
सभी लोग जातिसूचक गालियां देने लगे. हम पर लाठी डंडे, चाकू और धारदार हथियारों से हमला कर दिया. मेरे सिर पर भी चोट लगी है. कई अन्य छोटी-मोटी चोटें भी आई हैं. बताते चलें कि 2 जून को अमरोहा के गजरोला के रहदरा गांव में राजपाल जाटव की दो बेटियों की शादी थी जिसमें जमकर बवाल मचा था. शिकायतकर्ता कन्हैया ने ये भी बताया कि बारात में शामिल कई लोगों को चाकू से चोटें आई हैं. जाटव समुदाय से ताल्लुक रखने वाले कन्हैया ने आरोप लगाया कि यादव समुदाय के लोगों ने उनसे कहा कि दलित समुदाय के लोग बारात कैसे निकाल सकते हैं?

क्या थी घटना: पुलिस के मुताबिक 2 जून को शादी के लिए बारात

आई थी. जिस गली से बारात निकल रही थी वो गली बहुत संकरी थी. इसी दौरान यादव समुदाय के लोग अपने वाहन से कहीं जा रहे थे. संकरी गली होने को चलते दोनों पक्ष आमने सामने गए. दलित पक्ष का कहना है कि यादवों के 15 से 20 लोगों ने बारात में घुस कर डीजे बंद करने को कहा और बारात निकालने के लिए रास्ता भी नहीं दिया. वहीं एक पक्ष का कहना है कि बारात की वजह से यादवों को वाहन निकालने के लिए रास्ता नहीं मिला.

जिसके बाद दोनों पक्षों में मारपीट हो गयी. मोके पर पहुंची पुलिस ने भी हल्के बल का प्रयोग करते हुए उत्पात मचाने वाले लोगों पर कार्यवाही की.. पुलिस ने आरोपियों के खिलाफ BNS की धारा 191(2) (दंगा) 115 (2) (स्वेच्छा से चोट पहुंचाना) 109 (हत्या की कोशिश). 351(2) (आपराधिक धमकी) के केस दर्ज किया है. पुलिस ने SC/ST एक्ट के तहत भी केस दर्ज किया है. ये मामला गजरोला थाने में दर्ज किया गया है.

बसपा में सेक्टर व बूथ गठन पर हुआ मंथन

कानपुर में बहुजन समाज पार्टी ने सेक्टर और बूथ गठन को लेकर मंडल स्तरीय समीक्षा बैठक की। इस बैठक में भीम आर्मी और अन्य दलों से आए लोगों ने बसपा की सदस्यता ली। मुख्य अतिथि सूरज सिंह जाटव और विजय भास्कर.....

कानपुर, प्रमुख संवाददाता। बहुजन समाज पार्टी ने सेक्टर व बूथ के गठन को लेकर बुधवार को

मंडल स्तरीय समीक्षा बैठक की। इस मौके पर भीम आर्मी व अन्य दलों को छोड़कर आए लोगों ने बसपा की सदस्यता ग्रहण की। बैठक में

सिर को चीरकर दीवार से टकराई गोली... बसपा नेता के बेटे ने क्यों दी जान? कॉल डिटेल से खुलेगा राज

अमरोहा में बसपा नेता राम अवतार सिंह के बेटे अश्वनी (21) ने लाइसेंसी रिवाल्वर से कनपटी पर गोली मारकर आत्महत्या कर ली। यह रिवाल्वर बसपा नेता का था। घटना के समय बसपा नेता तथा अन्य परिजन मेरठ दवा लेने गए थे। अमरोहा में बसपा नेता राम अवतार सिंह के बेटे अश्वनी ने दाईं कनपटी से सटाकर खुद को गोली मारी थी। रिवाल्वर से निकली .32 बोर की गोली अश्वनी के सिर को चीरते हुए दीवार से जा टकराई थी। छानबीन के दौरान फिंगरप्रिंट एक्सपर्ट की टीम ने गोली बरामद की है। अश्वनी के शव का पोस्टमार्टम तीन डॉक्टरों के पैनल ने किया। इस दौरान वीडियोग्राफी भी कराई गई। पोस्टमार्टम रिपोर्ट के अनुसार अश्वनी ने सोमवार की शाम करीब छह बजे के आसपास आत्महत्या की थी। चिकित्सकों के पैनल में डॉ. इदरीस, डॉ. मुदित और डॉ. योगेंद्र सिंह शामिल थे। मंगलवार दिन में पोस्टमार्टम होने के बाद परिजनों ने त्रिगरी धाम गंगा घाट पर अश्वनी के शव का अंतिम संस्कार कर दिया। इस दौरान एमएलसी डॉ. हरि सिंह ढिल्लो ने भी संवेदना व्यक्त की। फोन कॉल डिटेल निकलवा रही पुलिस पुलिस यह जानने में लगी है कि अश्वनी ने खुद को शूट करने से पहले आखिरी फोन कॉल किसे की। उसके फोन पर कॉल

आइ या उसन किसी का रिग किया। इसके लिए फोन का कॉल डिटेल निकलवाई जा रही है। पुलिस का कहना है कि जरूरत पड़ने पर फोन और लैपटॉप को फॉरेंसिक लैब भी भेजा जा सकता है।

अमरोहा : बसपा नेता के रिवाल्वर से गोली मारकर बेटे ने जान दी

अमरोहा में बसपा नेता राम अवतार सिंह के बेटे अश्वनी (21) ने लाइसेंसी रिवाल्वर से कनपटी पर गोली मारकर आत्महत्या कर ली। यह रिवाल्वर बसपा नेता का था। घटना के समय बसपा नेता तथा अन्य परिजन मेरठ दवा लेने गए थे। अश्वनी दिल्ली में सीए फाइनल ईयर की पढ़ाई कर रहा था। घटना अमरोहा की आवास विकास प्रथम कॉलोनी की है।

नौगांवा सादात थानाक्षेत्र के नया गांव खंडसाल कलां के मूल निवासी बसपा नेता राम अवतार सिंह इसी कॉलोनी में काफी

समय से रहते हैं। वह और पत्नी किरन लता कुछ समय से अस्वस्थ हैं। सोमवार को राम अवतार सिंह अपनी पत्नी, बेटी शिवानी और भाई के बेटे लवलेश के साथ दवा लेने मेरठ गए थे। घर पर बेटा अश्वनी ही अकेला था। परिवार की घर वापसी से पहले ही किसी समय अश्वनी ने पिता के लाइसेंसी रिवाल्वर से गोली मारकर जान दे दी।

परिजनों ने बताया कि सोमवार रात जब मेरठ से लौटे तो मेन गेट (फाटक) भीतर से लॉक था। ताला ऐसा था, जिसे बाहर से भी खोल सकते थे। एक चाबी परिजनों के पास थी। इससे ताला खोलकर सभी छत के रिहायशी भाग में पहुंच गए। बेटे अश्वनी को वहां न देख मान लिया कि वह नीचे गेस्टरूम में सो गया होगा। कुछ समय बाद बेटी शिवानी नीचे पहुंची तो भाई को खून से लथपथ पड़ा देखा। उसके दाएं हाथ के पास पिता का रिवाल्वर पड़ा था।

मृतक के पास से कोई सुसाइड नोट नहीं मिला। शिवानी की चीख निकल गई। इस पर परिवार के सभी लोग वहां पहुंचे और अश्वनी की आत्महत्या की जानकारी हुई। सूचना मिलते ही सीओ सिटी शक्ति सिंह, इंस्पेक्टर पंकज तोमर पुलिस के साथ मौके पर पहुंचे। एसपी ने भी घटनास्थल का मुआयना किया। एसपी अमित कुमार आनंद के निर्देश पर फॉरेंसिक व फिंगरप्रिंट टीम ने मौके से नमूने लिए। पुलिस ने बताया कि मृतक के पास से कोई सुसाइड नोट नहीं मिला है। परिजन आत्महत्या का कारण नहीं समझ पा रहे हैं। मृतक का मोबाइल फोन, लैपटॉप और रिवाल्वर कब्जे में लेकर जांच की जा रही है। हो सकता है कि फोन से कुछ राज खुल सके।

कुछ दिन पहले ही दिल्ली से आए थे अश्वनी व शिवानी राम अवतार सिंह की बेटी शिवानी दिल्ली में रहकर पढ़ाई कर रही है। दिल्ली में ही अश्वनी की सीए की पढ़ाई चल रही थी। भाई-बहन कुछ दिन पहले दिल्ली से अमरोहा स्थित घर आए थे।

पढ़ाई में होशियार, रहता था रिजर्व परिजनों व परिचितों ने बताया कि अश्वनी पढ़ाई में होशियार था। शुरुआत से ही उसने सीए बनने का लक्ष्य तय किया था। अब फाइनल पूरा करने की तैयारी थी। लोगों से कम बोलना और रिजर्व रहना उसका मिजाज था। कोई यह नहीं समझ पा रहा कि खामोश प्रकृति के अश्वनी के मन में वो कौन सा भूचाल आया जो उसने इस तरह का कदम उठा लिया।

शिक्षक की नौकरी छोड़ राम अवतार ने पकड़ी थी सियासी राह मूलरूप से नौगांवा सादात थानाक्षेत्र के नया गांव खंडसाल कलां निवासी बसपा नेता राम अवतार सिंह करीब 30 साल से अमरोहा की आवास विकास कॉलोनी में रह रहे हैं। साल 2007 में निजी शिक्षक की नौकरी छोड़कर वह राजनीति में सक्रिय हुए थे। बहुजन समाज पार्टी में वह अमरोहा के जिला अध्यक्ष रह चुके हैं। वर्तमान में मुरादाबाद मंडल के मुख्य सेक्टर प्रभारी हैं।

बेसुध हो गईं मां, नहीं थम रहे बहन के आंसू इकलौते बेटे अश्वनी की आत्महत्या ने माता-पिता को तोड़ दिया। मां किरन लता बेहोश हो गई। होश आने पर शव से लिपटकर बार-बार बेटे का नाम पुकारती और उठ खड़ा होने के लिए कहतीं। बहन शिवानी के भी आंसू थम नहीं रहे थे। दुखी परिजनों ने शव का पोस्टमार्टम कराने से इन्कार कर दिया। परिजनों को सांत्वना दे रहे रिश्तेदारों व बसपा नेताओं के समझाने पर पुलिस शव कब्जे में ले सकी।

युवक ने आत्महत्या की है। उसने अपने पिता के रिवाल्वर से खुद को शूट किया है। उसने आत्महत्या क्यों की, परिवार वाले कुछ भी नहीं बता पा रहे हैं। मृतक का फोन और लैपटॉप अभी लॉक हैं। इनसे आत्महत्या के कारण से संबंधित जानकारी मिल सकती है। विशेषज्ञ जांच कर रहे हैं। - अमित कुमार आनंद, एसपी अमरोहा